

ANMELDELSE

Soabalaš joavku

Dánsunčájáhusain «Birget» nanne Elle Sofe Sara iežas posišuvnna ovtta Norgga gievrasmus koreográfán.

Dans

«BIRGET; ways to deal, ways to heal»

Den Norske Opera & Ballett

Guovvamánu 9. b 2023. Čájehuvvo maid Hamaris, Bergenis, Stavangeris ja Hársttáin.

[Karen Frøslund Nystøyl](#) Teater- ja dánsunárvoštalli[Injá Káre Márjá I. Utsi](#) Jorgaleaddji

Publisert 15. feb. kl. 13:55

[Les på norsk.](#)

Sáhtta go politihkka šaddat dánsan?

Juo.

Go koreográfa Elle Sofe Sara ja dáiddár Joar Nango ovttas ráhkadeaba dálaáiggedánsa dáruiduhttima birra, de lea vuolggasadji lossat politihkalaččat.

Lihkká smiehtan ahte stuorra oassi čájálmasas lea olmmošlaš, báidnojuvvon muhtin lagaš váibmolađálaš ovdanbuktimin. «BIRGET; ways to deal, ways to heal» čájálmasas lea vuodđoskádja mii muitala soabadeami birra.

BOAZODOALLU: Bohccuid jođihit lea juoga mii vuhtto fáddan sihke teavsttas ja koreografijas. Duohken oidno transkriberejuvvon Stuoradikki gažadanbottus golggotmánu 12. b 2022.

FOTO: ØYSTEIN HAARA

Boares reahka

Elle Sofe Sara lea koreográfa gii ássá Guovdageainnus. 2022 oaččui son Kritikerbálkkašumi dânsunbihtáin [«Vástádus eana – The answer is land»](#). Maidái dat čájálmas muitala mearkašumi gullát eatnamiidda ja dehálašvuoda leat oassin joavkkus.

Gova joavkkus lea son váldán mielde go dál ovttasbargá Carte Blanche – Norgga našunála dálaáiggedánsa kompaniijain – ja álgočájálmassii fámu gávpogis: Oslo.

Nu go «Vástádus eana» de álggahuvvo maid «Birget» olggobealde lávdelanja. Opera boađáldagas lea boares reahka.

Dan alde lea alit guđju ja rukses dihkát. Spagga dievva boađáldagas illá oidno reahka ja go dánsejeddjit bohtet gehččiid gaskii, de eai leat gallis geat dan fuomášit.

ČOAHKKANEAPMI REAGA BIRRA: Boares reahka mii gávdnui Guovdageainnus Opera boađáldagas. Birget álggahuvvo dán reaga birra, muhto eai leat gallis geat dan fuobmájedje. Dánsejeddjit gurut ravddas: Brecht Bovijn, Noam Edelman Shatil, Caroline Eckly.

FOTO: ØYSTEIN HAARA

Unna mátkeskájanis čuojahuvvo oassi Gonagasa sártnis go 7. Sámediggi rahppui – muhto ii bálljo oktage gula majestehta ge.

Lea mearkkašahti man unni ja gustomeahttun dáidda šaddá, measta oaidnemeahttun. Gehččiid guđaideami jienat gokčet eanaš eará jienaid.

Čohkkenmomeantan ii liikostuvvon dát álggaheapmi. Reahka hoigojuvvo Scene 2 uksii ja geahččit čuovvulit. Muhto fáhtii go oktage mii duođaid geavai?

SOABADEADDJI: Adnon, fiskes seahkat sáddejuvvojit gehčiid guovllus dánsejeddjiide lávdde alde. Doppe geavahuvvojit dat hukset ođđa dinga – ja šaddá govahallan ovttasbarggus ja soabadeamis.
FOTO: ØYSTEIN HAARA

Dánsa Vestren

Lávddi alde leat Carte Blanche dánsárat gárvvuhuvvon oanehisbuvssaiguin, nahkehanskuovaiguin, gahperbáiddiiguin, cowboystevveliiguin dahje joggebuvssaiguin.

Gonagasa sárdni joatká dáppe siste dan bottu go dánsejeaddjit bohtet lávdelatnjii, bidjet reaga sadjái ja ráhkadit muhtin lágas čoagganansaji – dat muittuha árgabeaiveallima.

«Ahte mii eallit ovttadássásažžan, das lea stuorra mearkašupmi», dadjá Gonagas. Dađistaga rievdá koreográfalaš govva, dánsejeaddjit molssodit biktasiidda mat leat gorrojuvvon čađačuovgi plastihkas, mii áddet ahte joavku lea ásahuvvome.

Fáhka lihkesta dánsejeaddji Brecht Bovijm litnásit dego boazu lávddi rastá.

Čájálmasjienat rivdet Gonagasa sártnis báddemii Stuoradikki gažadanbottus golggotmánu 12. beaivvis, mas ministarat Kjerkol ja Vestre goappašagat ferteba vástidit dasa mii lea dahkkon njulgemis maŋŋel go [Fovsen-duopmu bođii](#) – ja ferteba maid vástidit gažaldagaid mat fátmmastit dohkálaš dearvvašvuodaveahki sámiide.

STEMPOT: Plastihkain gárvvuhuvvon ja searvevuođahcaleaddji koreografiihan ráhkada Carte Blanche joavkodovddu.

FOTO: ØYSTEIN HAARA

Viehkan ja steampun

Balddás ohcet dánsejeaddjit searvevuođa smávit joavkkuin mat dađis stuorrot. Koreográfaija álgá unna siidolávkin mat de šaddet stuorát lihkadallanminstarii man eambbosat čuovvugohtet.

Sii vihket ja stempot joavkun. Guddojuvvo go lea dárbu. Ovttas huksejit dánsejeaddjit searvevuođa iežaset birra.

Reahka geasehuvvo ovddasguvlui, ja dađis huksejuvvo servodat plastihkas. Dás šaddá Joar Nango lávdedáidda dehálaš – dat lea biddjon oktii dingaidnuin maid son lea gávdnan duoddaris. Dat mearkkaša: Olu plastihka ja guđjjot.

Dainna ládje šaddá dát maid čájáhus nuoskideami birra, mas plastihka ja ruskkat leat guovddáš oasis.

Dát lea hui bures lakton čájálmassii ollislaččat, ja oažžu ođđa mearkkašumi go dinggat mat orrut dego bázahusat sáhttet geavahuvvot huksemii. Dat heive bures čájálmasa namain: Birget.

FÁRROLAGA DUODDARIS: Searvevuhta ja joavku dađis huksejuvvo. Seammás ovddastit maid dánsejeaddjit eanžilolbmuid.

FOTO: ØYSTEIN HAARA

Olmmošlaš hávvedikšun

Stuorra osiin čájálmasas de dánsejeaddjit gehččet njuolga gehččiide. Ovtta oasis dárbbasit sii maid veahki: Stuorra, guorus, fiskes fuođarseahkat leat čihkkon mánngga stuolu vuolde.

Dađis go geahččit rogge daid bajás ja sáddejedje daid lávddi guvlui, de ii dulvan dušše fiskes giđđaeatnu Operas, muhto muhtin lagaš váibmolađálašdahku, huksen searvevuođas, ja soabadeami álgu.

DUOSTIL: Elle Sofe Sara čalmmustuvvo duostilis koreográfán Birget čájálmasas.

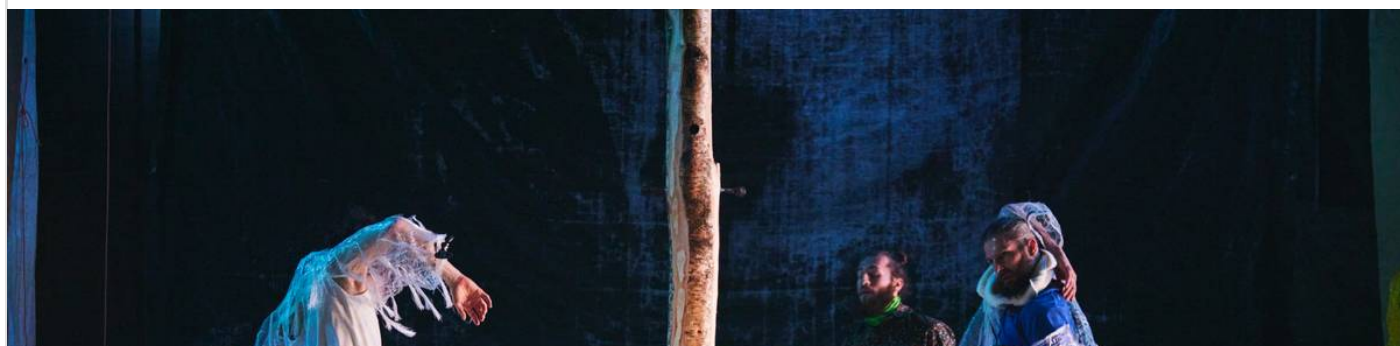
FOTO: ØYSTEIN HAARA

«Birget» lea šaddan vástádussan [Duohtavuoda- ja seanadankommišuvnna](#) bargui, sii galget sáddet sin raportta geassái. Mo galgá *dealet* vuoigatmeahttunvuođain, ja mo galgá dikšut háviid? Jearrá čájálmas. Ovddasvástádus gullá buori muddui politihkkáriidda. Muhto «Birget» cuiggoda ahte eaŋkilolmmoš lea maid dehálaš oassi hávvedivššodeamis.

Dáiddalaččat de lea dá nana ovttasbargu Sara ja Nango gaskkas, ja Sara markere iežas ovttá riika duostileamos ja gievrramus koreográfán. Jus álgu ii doaimman ge, de ii bilidan dat bihtá. Roahkkatvuohta, energiija ja fápmu finálaš lea juoga lagaš sávaldat lokten dikšunprosessii.

Jus jo buot ii vájalduvvo go vuot leat guđaideame boađáldagas.

NRK árvoštallá

- **Namma:** «BIRGET; ways to deal, ways to heal»
- **Ráhkadan:** Carte Blanche, Norges nasjonale kompani for samtidsdans
- **Báiki:** Den Norske Opera & Ballett, čájehuvvo maid Hamaris, Bergenis, Stavangeris ja Hársttáin,
- **Áigodat:** guovvamánu 9. b- miessemánu 24. b
- **Hutkan ja vuolggasadji:** Elle Sofe Sara & Joar Nango
- **Koreografiiija:** Elle Sofe Sara
- **Lávdedáidda:** Joar Nango
- **Bivttashábmejeaddji:** Indrani Balgobin
- **Komponista:** Anders Rimpi
- **Čuovgahábmejeaddji :** Arne Kambestad
- **Dramaturga:** Thomas Schaupp
- **Research:** Ravdna Turi Henriksen
- **Dánsárat:** Irene Vesterhus Theisen, Anne-Lise Rønne, Ole Martin Meland, Aslak Aune Nygård, Caroline Eckly, Dawid Lorenc, Adrian Bartczak Noam Eidelman Shatil, Nadege Kubwayo, Hanne van Driessche, Brecht Bovijn, Gaspard Schmitt, Daniel Mariblanca, Tilly Sordat, Trine Lise Moe.
- **Mielbuvttadeaddji:** Den Norske Opera & Ballett, Festspillene i Bergen, Nordic Next, BIT Teatergarasjen

Publisert 15. feb. kl. 13:55

KORTE NYHETER

• OÐÐASAT - DAVVISÁMEGILLII

11:08 Sámi gielddat juohkásit gielladásiide Sámediggi dáhttu eanet gielddaid giellahálddašanguvlui ja seammás juhket sámi gielddaid iešguđet gielladássái.

Sámegiella galgá leat dássálagaid dárogielain gielddain mat gullet sámi giellahálddašanguvlui. Boahte áiggis šaddet iešguđetlágan geatnegasvuodát gielddaide gielladási ektui.

Otne leat 13 gieldda oassin sámi giellahálddašanguovllus: gávccii davvisámi gieldda, njeallje máttasámi ja okta julevsámi gieldda.

Sámedikki dievasčoahkkin mearrida otne rievdadit geatnegasvuodáid gielddaide, ja golmma iešguđet gielladássái juohkit gielddaid:

Ovdánahttingielddat leat bajimuš dásis. Dáppe lea nannoseamos giellavuoigatvuodát. Dát gielddat jurddašuvvojit dán dássái: Guovdageaidnu, Kárášjohka, Deatnu ja Unjárga.

Goalmát ja maŋemuš dássi lea giellamovttiidahttin gielddat. Otne ii leat oktage daid 13 gielddain dán dásis, muhto ulbmil livčče ea.ea. gávpotgielddaid fátmastit dáinna dásiin.